

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 25 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie III Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Suchecka

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Schultz

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2016 r. w Szczecinie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko A. O. (1) i T. H.

- o zapłatę

I. zasądza od pozwanych A. O. (1) i T. H. solidarnie na rzecz powoda (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 10658,36 zł (dziesięć tysięcy sześćset pięćdziesiąt osiem złotych trzydzieści sześć groszy) z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP nie większymi niż odsetki maksymalne od dnia 2 lipca 2015r. do dnia zapłaty oraz odsetki umowne w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP nie większe niż odsetki maksymalne od następujących kwot:

- 3302,74 zł (trzy tysiące trzysta dwa złote siedemdziesiąt cztery grosze) od dnia 26 maja 2014r. do dnia 1 lipca 2015r.;

- 560,80 zł (pięćset sześćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 2 czerwca 2014r. do dnia 1 lipca 2015r.;

- 560,80 zł (pięćset sześćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 2 lipca 2014r. do dnia 1 lipca 2015r.;

- 560,80 zł (pięćset sześćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 2 sierpnia 2014r. do dnia 1 lipca 2015r.;

- 560,80 zł (pięćset sześćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 2 września 2014r. do dnia 1 lipca 2015r.;

- 560,80 zł (pięćset sześćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 2 października 2014r. do dnia 1 lipca 2015r.;

- 560,80 zł (pięćset sześćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 2 listopada 2014r. do dnia 1 lipca 2015r.;

- 560,80 zł (pięćset sześćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 2 grudnia 2014r. do dnia 1 lipca 2015r.;

- 560,80 zł (pięćset sześćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 2 stycznia 2015r. do dnia 1 lipca 2015r.;

- 560,80 zł (pięćset sześćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 2 lutego 2015r. do dnia 1 lipca 2015r.;

- 560,80 zł (pięćset sześćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 2 marca 2015r. do dnia 1 lipca 2015r.;

- 560,80 zł (pięćset sześćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 2 kwietnia 2015r. do dnia 1 lipca 2015r.;

- 560,80 zł (pięćset sześćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 2 maja 2015r. do dnia 1 lipca 2015r.;

- 565,85 zł (pięćset sześćdziesiąt pięć złotych osiemdziesiąt pięć groszy) od dnia 2 czerwca 2015r. do dnia 1 lipca 2015r.;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego T. H. na rzecz powoda (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 2400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

IV. zasądza od pozwanych A. O. (1) i T. H. na rzecz powoda (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. solidarnie kwotę 138 zł (sto trzydzieści osiem złotych) tytułem kosztów procesu;

V. odstępuje od obciążania pozwanej A. O. (1) kosztami procesu w pozostałym zakresie.

Sygn. akt III C 1418/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 25 listopada 2016r. wydanego w postępowaniu zwykłym

Powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o zasądzenie od pozwanych T. H. i A. O. (1) solidarnie kwoty 11.022,78 zł, w tym kwoty 10.658,36 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 13 sierpnia 2014r. tj. od dnia następnego od daty wniesienia pozwu oraz kwoty 364,42 zł bez odsetek.

Powód wskazał, że powyższa wierzytelność wynika z umowy o kredyt gotówkowy z dnia 23 czerwca 2010r. Należność główna wynosi 10.658,36 zł, a kwota 364,42 zł to skapitalizowane odsetki umowne.

Nakazem zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 18 września 2014r. orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu. Postanowieniem z dnia 21 listopada 2014r. nakazowi zapłaty została nadana klauzula wykonalności.

Pozwany T. H. pismem z dnia 10 kwietnia 2015r. wniósł o doręczenie mu odpisu nakazu zapłaty wraz z odpisem pozwu. Wniosek został uwzględniony z uwagi na to, że wcześniejsze doręczenie korespondencji dla pozwanego było nieskuteczne. Postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty zostało uchylone. Następnie pozwany w dniu 3 lipca 2015r. wniósł sprzeciw, w którym zaskarżył nakaz zapłaty w całości. Pozwany podniósł, że dochodzone roszczenie zostało w całości zaspokojone w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie wydanego w sprawie tytułu wykonawczego, które zostało umorzone postanowieniem z dnia 29 maja 2015r. Niezależnie od powyższego pozwany wskazał, że należności z kredytu były pobierane przez powoda z konta, którego pozwany był współwłaścicielem, a z konta tego były realizowane także należności z kredytu mieszkaniowego. Powód w związku z oba kredytami naliczał koszty monitów, które ściągał z tego konta. Pozwany zarzucił, że kwoty z tego tytułu zostały zawyżone, bowiem rażąco przewyższały rzeczywiste koszty poniesione przez powoda. Różnica między rzeczywistym kosztem monitu a kwotą pobraną winna zostać zaliczona na poczet wierzytelności z tytułu kredytu. W tym zakresie pozwany powołał się na treść art. 451 § 3 k.c. Dalej stwierdził, że powód nienależnie pobrał od niego co najmniej kwotę 390 zł.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podniósł, że dochodzone roszczenie nie zostało zaspokojone w jakiegokolwiek części w toku postępowania egzekucyjnego. Powód zanegował także zarzuty dotyczące zawyżenia kosztów monitów zaznaczając, że pozwany nie jest uprawniony do powoływania się w niniejszej sprawie na decyzje prezesa urzędu konkurencji i konsumentów, które zostały wydane w stosunku do innych podmiotów, a nadto że pozwany nie wykazał, aby w umowie stron znajdowały się niedozwolone klauzule.

W piśmie procesowym z dnia 1 marca 2016r. pozwany zarzucił, że nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy przez powoda, bowiem nie zostały spełnione wymogi przewidziane w umowie, a w konsekwencji roszczenie nie jest wymagalne. Mianowicie w przypadku, gdy występuje zaległość w spłacie dwóch pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności bank jest uprawniony do tego, aby wezwać kredytobiorcę do zapłaty zaległych należności w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Dopiero w przypadku gdy termin wyznaczony w wezwaniu upływie bezskutecznie bank może wypowiedzieć umowę z zachowaniem terminu wypowiedzenia i po jego upływie wierzytelność z tytułu kredytu staje się natychmiast wymagalna. Pozwany przyznał, że bank skierował do niego pismo z dnia 5 maja 2014r. zawierające wezwanie do zapłaty, jednakże po tym wezwaniu nie złożył oświadczenia

o wypowiedzeniu umowy. Zdaniem pozwanego wskazane pismo nie może zostać potraktowane jednocześnie jako złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Wypowiedzenie umowy nie może być bowiem warunkowe. Również żadne inne pismo nie zawierało skutecznego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy.

Na rozprawie w dniu 3 czerwca 2016r. pozwana podała, że nie kwestionuje istnienia i wysokości dochodzonego roszczenia jak również skuteczności wypowiedzenia umowy.

Na rozprawie w dniu 3 czerwca 2016r. powód podtrzymał swoje stanowisko co do skutecznego wypowiedzenia umowy wskazując, że pismo zawierające wezwanie do zapłaty i oświadczenie o wypowiedzeniu, jakie zostało skierowane do pozwanych, odpowiada wzorcowi pisma, jakie powód stosuje wypowiadając umowy kredytowe w razie niedochowania warunków i zaległości w spłacie rat.

W dalszym toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska.

W toku procesu powód zbył wierzycelność na rzecz easyDEBT Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W..

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

W dniu 23 czerwca 2010r. została zawarta umowa kredytu gotówkowego (...) między powodem (...) Bank (...) S.A. w W. a pozwanymi T. H. i A. O.-H. (aktualnie O.). Na mocy tej umowy Bank udzielił pozwanym kredytu konsumpcyjnego w kwocie 26.000 zł. Pozwani zobowiązali się do jego spłaty w 60 ratach według planu spłaty. Spłata kapitału i odsetek miała następować poprzez potrącenie wymagalnych należności Banku z wierzycelnościami kredytobiorcy z tytułu środków pieniężnych na rachunku kredytobiorcy.

Zgodnie z § 16 ust. 1 pkt 1 umowy Bank może wypowiedzieć umowę w części dotyczącej spłaty kredytu, między innymi w przypadku zaległości w spłacie dwóch pełnych rat kredytu, za co najmniej dwa okresy płatności. Wypowiedzenie umowy w tym przypadku poprzedzone zostanie wysłaniem przez Bank do kredytobiorcy listem poleconym wezwania do zapłaty zaległych należności. Kredytobiorca zobowiązany jest do wpłaty zaległej należności w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. (ust. 2). Termin wypowiedzenia umowy wynosi 30 dni (ust. 3). Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy Bank wysłała kredytobiorcy na piśmie w sposób, o którym mowa w § 21 tj. na adres podany przez kredytobiorcę w umowie lub na inny adres przez niego wskazany po zawarciu umowy.

Pozwany T. H. zawarł umowę przez pełnomocnika A. O. (2).

dowód: umowa z dnia 23 czerwca 2010r. k. 131-134; harmonogram spłat k. 135, pełnomocnictwo k. 140

Kredyt nie był spłacany zgodnie z umową.

niesporne

Na rachunku bankowym, z którego Bank pobierał środki na spłatę kredytu zgodnie z umową zostały potrącone przez Bank z wierzycelnościami z tytułu środków pieniężnych na tym rachunku następujące opłaty:

- w dniu 16 lutego 2012r. opłata w kwocie 10 zł za telefon interwencyjny;
- w dniu 14 maja 2012r. opłata w kwocie 10 zł opisana jako –„kredyt –wydatek/opłata”
- w dniu 4 czerwca 2012r. opłata w kwocie 30 zł za zawiadomienie o nieterminowej spłacie ;
- w dniu 3 lipca 2012r. opłata w kwocie 30 zł za wysłanie monitu;
- w dniu 6 lipca 2012r. opłata w kwocie 40 zł za zawiadomienie o nieterminowej spłacie;

- w dniu 6 lipca 2012r. opłata w kwocie 40 zł za wysłanie monitu;
- w dniu 4 kwietnia 2013r. opłata w kwocie 40 zł za wysłanie monitu;
- w dniu 3 kwietnia 2013r. opłata w kwocie 30 zł za zawiadomienie o nieterminowej spłacie;
- w dniu 6 maja 2013r. opłata w kwocie 30 zł za wysłanie monitu;
- w dniu 25 października 2013r. opłata w kwocie 40 zł za wysłanie monitu.

Pismami z dnia 5 kwietnia 2013r. oraz z dnia 25 czerwca 2014r. zostały skierowane do pozwanego monity.

dowód: zestawienie operacji k. 217-230, 233; monity k. 231, 232

Pismem z dnia 18 grudnia 2013r. zatytułowanym „wezwanie do zapłaty i wypowiedzenie warunków spłaty umowy” Bank wezwał pozwanego T. H. do zapłaty zaległości w kwocie 1729,48 zł, na które składał się kapitał w wysokości 1536,02 zł, odsetki w wysokości 166,97 zł i odsetki za nieterminową spłatę w wysokości 26,49 zł w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. W piśmie zostało wskazane, że w przypadku braku spłaty zaległości w wyznaczonym terminie Bank wypowiada umowę w zakresie warunków spłaty. Okres wypowiedzenia wynosi 30 dni. Wypowiedzenie oznacza obowiązek spłaty całej kwoty zadłużenia w terminie wypowiedzenia, która na dzień sporządzenia pisma wynosi 11.590,99 zł. Brak spłaty całej kwoty zadłużenia w terminie wypowiedzenia spowoduje, że od dnia następnego po jego upływie, kwota całego niespłaconego zadłużenia staje się przeterminowana i wymagalna i kwoty tej naliczane są odsetki dla kredytów przeterminowanych. Korespondencja została skierowana do pozwanego, była awizowana w dniu 24 grudnia 2013r. i nie została podjęta. Analogicznie pismo z tej samej daty zostało skierowane do pozwanej A. O. (1). Pozwana odebrała pismo w dniu 10 stycznia 2014r.

dowód: wezwanie do zapłaty z potwierdzeniem odbioru k. 191-193, wezwanie do zapłaty z potwierdzeniem odbioru k. 194-195

Bank przyjął, iż wypowiedzenie umowy nastąpiło ze skutkiem na dzień 10 kwietnia 2014r.

bezsporne

Pismem z dnia 5 maja 2014r. Bank wezwał pozwanego T. H. do zapłaty kwoty 12.087,30 zł tytułem spłaty zadłużenia z umowy kredytu gotówkowego, w tym kwoty 11.356,72 zł tytułem kapitału i kwoty 730,58 zł tytułem odsetek oraz dalszym odsetek od kapitału od dnia 3 maja 2014r. w wysokości 16% , wyznaczając w tym celu termin 7 dni od dnia doręczenia wezwania, pod rygorem wystawienia bankowego tytułu wykonawczego lub złożenia pozwu o zapłatę. Pismo zostało doręczone pozwanemu w dniu 9 maja 2014r. Analogiczne pismo z tej samej daty zostało skierowane do pozwanej A. O. (1).

dowód: wezwanie z potwierdzeniem odbioru k. 126-127, wezwanie k. 129

W wyciągu z ksiąg bankowych z dnia 12 sierpnia 2014r. należność z tytułu kredytu wynosiła na ten dzień 10.658,36 zł tytułem należności głównej i 364,42 zł tytułem odsetek od niespłaconej należności głównej za okres od 26 maja 2014r. do 12 sierpnia 2014r.

dowód: wyciąg z ksiąg bankowych k. 138

Powód wystąpił z wnioskiem egzekucyjnym na podstawie nakazu zapłaty z dnia 18 września 2014r., wydanego w sprawie, opatrzonego klauzulą wykonalności. W toku egzekucji należność nie została zaspokojona w jakiegokolwiek części.

Postanowieniem z dnia 29 maja 2015r. komornik ustalił koszty postępowania egzekucyjnego. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że tytuł wykonawczy pozostaje w aktach sprawy, ponieważ całe roszczenie egzekucyjne

wynikające z tytułu wykonawczego zostało zaspokojone. W dniu 30 września 2015r. komornik wydał postanowienie prostujące, w którego uzasadnieniu wskazano, że tytuł wykonawczy wierzycielowi zostaje zwrócony wierzycielowi, ponieważ całe roszczenie nie zostało zaspokojone.

dowód: postanowienie komornika z dnia 29 maja 2015r. k. 201, postanowienie prostujące k. 146

Sąd zważył co następuje:

Powództwo w przeważającej części okazało się zasadne.

W pierwszej kolejności Sąd wskazuje, że z uwagi na skuteczne wniesienie sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez jednego z pozwanych przedmiotowy nakaz zapłaty upadł w całości wobec obu pozwanych. Powyższa konkluzja wynika wprost z treści art. 505³⁶ § 1 k.p.c. Zgodnie z art. 505²⁸ k.p.c. w postępowaniu tym stosuje się przepisy o postępowaniu upominawczym z odrębnościami wynikającymi z rozdziału „elektroniczne postępowanie upominawcze”. Dlatego odmiennie niż to wynika z treści art. 503 § 1 k.p.c. o zakresie dalszego postępowania nie decyduje to, w jakim zakresie w sprzeciwie nakaz zapłaty jest kwestionowany. W elektronicznym postępowaniu upominawczym sam fakt wniesienia sprzeciwu, niezależnie od jego zakresu i podnoszonych w nim zarzutów, powoduje upadek nakazu zapłaty w całości i przekazanie sprawy do rozpoznania przez sąd właściwości ogólnej. Sąd nie podziela stanowiska, jakie pojawiło się w doktrynie i na które powołała się strona powodowa, iż upadek nakazu zapłaty następuje tylko wobec tego pozwanego, który wniósł sprzeciw. W istocie w postępowaniu upominawczym przewidzianym w dziale V (art. 481-505 k.p.c.) o tym, w jakim zakresie sprawa dalej toczy się po wniesieniu sprzeciwu decyduje zakres podmiotowy i przedmiotowy sprzeciwu. Od tej reguły ustawodawca w art. 505³⁶ § 1 k.p.c. wprowadził wyjątek stanowiąc, że wniesienie sprzeciwu powoduje upadek nakazu zapłaty w całości. Ustawodawca nie rozróżnił skutków wniesienia sprzeciwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym zarówno pod względem przedmiotowym jak i podmiotowym. Taka regulacja jest uzasadniona charakterem elektronicznego postępowania upominawczego, w którym sąd nie ma możliwości zapoznania się z dowodami stanowiącymi podstawę żądania. Celowym jest zatem, aby w przypadku zakwestionowania roszczenia przez jednego pozwanego, w sprawie w całości, także w stosunku do pozostałych pozwanych, podlegała rozpoznaniu przez sąd właściwości ogólnej. Zamiar ustawodawcy wyrażony w art. 505³⁶ § 1 k.p.c. poprzez użycie zwrotu „w całości” nie pozostawia w ocenie Sądu żadnych wątpliwości co do skutków wniesienia sprzeciwu choćby przez jednego pozwanego.

Przechodząc do meritum rozstrzygnięcia wskazać należy, iż w sprawie niesporne było, iż strony w dniu 23 czerwca 2010r. zawarły umowę kredytu gotówkowego i w konsekwencji na pozwanych ciążył obowiązek spłaty kredytu na warunkach przewidzianych w tej umowie. Spór sprowadzał się do rozstrzygnięcia czy i w jakiej wysokości powodowi przysługuje wobec pozwanych wymagalna wierzytelność z tego tytułu. Pozwana nie zakwestionowała roszczenia co do zasady ani co do wysokości. Jej stanowiska nie można było jednak zinterpretować jako uznania powództwa. Nadto Sąd był zobowiązany do dokonania ustaleń przede wszystkim w oparciu o zebrany materiał dowodowy. Tylko wyjątkowo okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia nie wymagają dowodu. I tak zgodnie z art. 229 k.p.c. nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości. Przez brak wątpliwości należy rozumieć nie tylko kategoryczne stanowisko danej strony co do istnienia faktu, lecz także brak sprzeczności tego faktu z zebrany materiał dowodowy. Wykluczone jest bowiem ustalenie określonego faktu, jeśli pozostawałoby to w oczywistej sprzeczności z treścią materiału dowodowego niekwestionowanego przez strony. W tym kontekście Sąd ocenił znaczenie stanowiska pozwanej, która nie zakwestionowała faktu wypowiedzenia umowy, postawienia kredytu w stan natychmiastowej wykonalności oraz wysokości wierzytelności określonej przez powoda.

Najdalej idącym zarzutem był zarzut spłaty całego zadłużenia wynikającego z kredytu. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że obowiązek wykazania, iż doszło do spłaty należności, w świetle art. 6 k.c. obciąża dłużnika. Obowiązek wierzyciela ogranicza się do wykazania powstania wierzytelności i jej wysokości. Dlatego, jeśli po stronie pozwanej pojawił się zarzut uregulowania należności to winna ona jednocześnie wykazać okoliczności to potwierdzające. W zasadzie niesporne było, że kredyt nie był spłacany zgodnie z warunkami umowy. W toku postępowania powód

dotatkowo przedstawił historię operacji na kontrakcie kredytowym (k. 241-244), z której wprost wynika, że kredyt nie był spłacany zgodnie z harmonogramem (k. 135), a zaległości, jakie występowały były znaczne. Informacji zawartych w tym zestawieniu strona pozwana nie podważyła. Natomiast pozwany T. H. podnosił, że doszło do spłaty zadłużenia stwierdzonego nakazem zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, opatrzonego klauzulą wykonalności, w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego na jego podstawie. Zarzut ten okazał się niezgodny z prawdą, albowiem z akt postępowania egzekucyjnego prowadzonego pod sygn. km 223/15 wynika okoliczność przeciwna, a mianowicie, że wierzyciel nie uzyskał zaspokojenia w jakiegokolwiek części. Prawdą jest, że w uzasadnieniu postanowienia komornika z dnia 29 maja 2015r. wskazano, że tytuł wykonawczy pozostaje w aktach sprawy, ponieważ całe roszczenie egzekucyjne wynikające z tytułu wykonawczego zostało zaspokojone, jednakże w dniu 30 września 2015r. zostało wydane postanowienie prostujące. Wcześniejszy zapis niewątpliwie wynikał z omyłki pisarskiej, bowiem nie znajdował oparcia w aktach egzekucyjnych i stąd pozwany nie jest uprawniony wywodzić z niego jakichkolwiek skutków prawnych.

Strona pozwana nie wskazywała na inne okoliczności, które miałyby świadczyć o spłacie wierzytelności z tytułu kredytu, objętej niniejszym postępowaniem. Jedynie pozwany podnosił, iż z rachunku bankowego, z którego Bank był uprawniony pobierać należności z tytułu kredytu, pobierane były również opłaty za monity oraz inne wezwania do zapłaty. Zdaniem pozwanego łączna należność z tego tytułu, określona przez niego w sprzecznie na kwotę 390 zł, winna zostać zaliczona na poczet wierzytelności z tytułu spłaty kredytu. W tym zakresie pozwany powołał się na treść 451 § 3 k.c.

Zgodnie z art. 451 § 1 k.c. dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jeśli dłużnik nie dokonana takiego wskazania, a przyjmie pokwitowanie od wierzyciela co do sposobu zaliczenia świadczenia, nie może już żądać zaliczenia na poczet innego długu (§ 2). W braku oświadczenia dłużnika lub wierzyciela spełnione świadczenie zalicza się przede wszystkim na poczet długu wymagalnego, a jeżeli jest kilka długów wymagalnych – na poczet najdawniej wymagalnego.

Okoliczności faktyczne, na jakie powołał się pozwany nie przystają jednak do przytoczonych regulacji. Do pokrycia należności z tytułu opłat za monity doszło nie w wyniku zaliczenia przez powoda świadczenia spełnionego przez któregokolwiek z pozwanych, lecz w wyniku potrącenia przez powoda wierzytelności z tytułu tych opłat z wierzytelnością pozwanych z tytułu środków zgromadzonych na rachunku bankowym. Gdyby podzielić stanowisko pozwanego, że bank nie był uprawniony do pobrania opłat w określonej wysokości oznaczałoby to, że uzyskał świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 k.c. i pozwany może dochodzić jego zwrotu na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Jeśli zatem pozwany podnosi, że kwoty z tytułu opłat za monity były nienależne (w całości lub w części) i jego wolą jest, aby zostały zaliczone na poczet należności z tytułu spłaty kredytu, to winien on złożyć odpowiednie oświadczenie o potrąceniu jego wierzytelności z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia powoda z wierzytelnością powoda z tytułu spłaty kredytu. Takie oświadczenie ani pod względem materialnym ani formalnym nie zostało przedstawione i zgłoszone w niniejszej procesie co powoduje, że zbędne były rozważania czy postanowienia, w oparciu o które powód naliczył opłaty za monity i wezwania do zapłaty, stanowiły klauzule niedozwolone.

Kolejną kwestią sporną było to, czy doszło do skutecznego wypowiedzenia przez powoda umowy co do warunków spłaty kredytu. W tym zakresie należy jednoznacznie przychylić się do stanowiska pozwanego, iż powód nie dochował trybu wypowiedzenia przewidzianego w umowie. Dla przypomnienia, zgodnie z umową Bank może wypowiedzieć umowę w części dotyczącej spłaty kredytu, między innymi w przypadku zaległości w spłacie dwóch pełnych rat kredytu, za co najmniej dwa okresy płatności. Wypowiedzenie umowy w tym przypadku poprzedzone zostanie wysłaniem przez Bank do kredytobiorcy listem poleconym wezwania do zapłaty zaległych należności. Kredytobiorca zobowiązany jest do wpłaty zaległej należności w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Termin wypowiedzenia umowy wynosi 30 dni. Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy Bank wysłał kredytobiorcy na piśmie.

Przytoczona treść postanowień umowy nie pozostawia wątpliwości co do trybu, w jakim może dojść do wypowiedzenia umowy. Mianowicie tryb ten zakłada dwie fazy. W pierwszej fazie Bank dokonuje wezwania kredytobiorcy do zapłaty zaległych należności, w formie listu poleconego. Do skierowania takiego wezwania uprawnia istnienie zaległości w

splacie dwóch pełnych rat kredytu, za co najmniej dwa okresy płatności. Wezwanie winno zawierać wyznaczenie terminu 7 dni na spłatę zaległości oraz rygor wypowiedzenia umowy. W drugiej fazie, w razie upływu terminu wyznaczonego na spłatę zaległości, Bank składa oświadczenie o wypowiedzeniu umowy na piśmie. Wprost wynika z powyższego, że tryb przewidziany w umowie obejmuje co najmniej dwie, odrębne czynności Banku tj. wezwanie do zapłaty i złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Na odrębność tych czynności wskazuje między innymi zapis zawarty w § 16 ust. 2 umowy, iż wypowiedzenie umowy w przypadku wskazanym w § 16 ust. 1 pkt 1 tj. w razie wystąpienia zaległości w splacie dwóch pełnych rat kredyt za co najmniej dwa okresy płatności, poprzedzone zostanie wysłaniem przez Bank do kredytobiorcy listem poleconym wezwania do zapłaty zaległych należności. Dodać przy tym należy, że umowa taki tryb wypowiedzenia umowy przewiduje tylko dla przypadku określonego w § 16 ust. 1 pkt 1 czyli wyłącznie jednego z katalogu przypadków, które uprawniają Bank do wypowiedzenia umowy. Skoro zatem strony potraktowały wystąpienie zaległości w splacie w sposób szczególny oraz nałożyły w tym zakresie na Bank obowiązek podjęcia czynności warunkujących złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu, to tylko dochowanie tego trybu umożliwia uznanie złożonego przez Bank oświadczenia o wypowiedzeniu umowy za skuteczne. Warunkiem dla skutecznego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy jest zatem: istnienie zaległości w splacie w zakresie określonym w § 16 ust. 1 pkt 1 umowy, skierowanie wezwania do zapłaty zaległości, wyznaczenie co najmniej 7-dniowego terminu na spłatę zaległości, zastrzeżenie, że w przypadku uchybienia temu terminowi, zostanie złożone wypowiedzenie warunków spłaty kredytu oraz bezskuteczny upływ tego terminu.

Pisma skierowane do pozwanych, na które powołał się powód i z których wywodził wypowiedzenie warunków spłaty kredytu, wprost wskazują na to, że warunki przewidziane w § 16 umowy nie zostały spełnione. Argument powoda, iż pisma te odpowiadają wzorowi pism, które Bank stosuje w takich przypadkach, nie ma żadnego znaczenia, albowiem decydująca w tym zakresie jest treść umowy stron, a nie odbiegająca od niej praktyka Banku. Bank jako profesjonalista powinien dążyć do tego, aby realizować swoje obowiązki i uprawnienia w sposób zgodny z umową, nie narażając uzasadnionych interesów kredytobiorcy. Niewątpliwie zaś dwufazowy tryb wypowiedzenia umowy ma na celu udzielenie dodatkowej ochrony interesów kredytobiorcy. Dodać należy, iż złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy jest jedynie uprawnieniem Banku, a nie obowiązkiem. Do wypowiedzenia umowy dochodzi w wyniku złożenia oświadczenia woli ani tylko w razie zaistnienia określonych warunków. To od woli wierzyciela zależy, czy w razie zaistnienia podstaw do wypowiedzenia umowy oświadczenie tej treści zostanie przez niego złożone. Dlatego wezwanie do zapłaty w trybie postanowienia z § 16 ust. 2 umowy nie przesądza jeszcze o tym, że dojdzie do wypowiedzenia umowy, albowiem takie oświadczenie może nie zostać w ogóle złożone. Owo wezwanie do zapłaty winno jednak zawierać rygor w postaci wypowiedzenia umowy, co oznacza, że w razie niedochowania warunków wezwania Bank będzie uprawniony z tego rygoru skorzystać.

Dodatkowym argumentem przemawiającym za niemożnością uznania, iż doszło do wypowiedzenia warunków spłaty kredytu, jest funkcjonujący w doktrynie i judykaturze pogląd, iż złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu warunków umowy, nie może być warunkowe. Zgodnie z art. 89 k.c. może nastąpić zastrzeżenie warunku tj. uzależnienie powstania lub ustania skutków czynności prawnej od zdarzenia przyszłego i niepewnego, poza wyjątkami przewidzianymi w ustawie albo wynikającymi z właściwości czynności prawnej. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, iż w judykaturze nie ma jednolitości co do tego, czy za warunek w rozumieniu art. 89 k.c. może być uznane zdarzenie przyszłe i niepewne, które nie jest zdarzeniem zewnętrznym w stosunku do czynności prawnej oraz jest uzależnione od woli zobowiązanego. Przyjmując, że uzależnienie skutku w postaci wypowiedzenia umowy od braku zapłaty zaległości w oznaczonym terminie, jest warunkiem w rozumieniu art. 89 k.c. to ocena jego dopuszczalności nakazuje uznać, że tego zastrzeżenie jest skuteczne z uwagi na właściwość czynności prawnej jaką jest złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Jest to bowiem czynność prawna jednostronna, która skutkuje ukształtowaniem sytuacji drugiej strony wbrew jej woli. Tego rodzaju czynność co do zasady nie powinna być podejmowana pod warunkiem, bowiem ochrona prawna interesów drugiej strony wymaga, aby zakres skuteczności oświadczenia o wypowiedzeniu umowy był od razu oznaczony. To zaś prowadzi do wniosku, opartego na treści art. 58 § 1 i 3 k.c., że wypowiedzenie warunków spłaty kredytu zawarte w pismach z dnia 18 grudnia 2013r. (które nie zostałyby i nie mogło być dokonane bez zastrzeżenia, iż warunkiem wypowiedzenia jest bezskuteczny upływ terminu wyznaczonego na spłatę zaległości),

jest pozbawione skuteczności prawnej (por. wyrok SN z dnia 29 kwietnia 2009r., II CSK 614/08 i orzecznictwo przywołane w jego uzasadnieniu).

Na marginesie wskazać należy, że w argumentacji stron dotyczącej wypowiedzenia warunków spłaty pojawiało się także pismo powoda z dnia 5 maja 2014r., to należy uznać, iż było skutkiem omyłki, bowiem choć takie pismo zostało skierowane do pozwanych, to powód nie wywodził z niego skutku w postaci wypowiedzenia umowy, a treść tego pisma wskazuje, że obejmuje ono wyłącznie wezwanie do zapłaty obejmujące wszystkie należności z tytułu kredytu, a zatem zostało wystawione już po tym, jak Bank uznał, że doszło do wypowiedzenia warunków spłaty.

Reasumując powyższe rozważania Sąd uznał, że powód nie wykazał, aby złożył skutecznie wypowiedzenie pozwanym warunków spłaty kredytu, a z przedstawionego przez niego materiału wypływał wniosek przeciwny, a w konsekwencji Sąd ustalił, że umowa nie została wypowiedziana co do warunków spłaty, a to oznacza, że kredyt winien być regulowany zgodnie z postanowieniami umowy, w tym harmonogramem spłat (k. 135). Jeśli ten harmonogram nie był realizowany, to powodowi przysługiwały dodatkowo należności uboczne z tytułu braku terminowej spłaty.

Jeśli natomiast chodzi o kwestię wymagalności rat kredytu to stwierdzić należy, że zarzut dotyczący braku skutecznego wypowiedzenia umowy nie mógł niwelować w całości roszczenia powoda, a to z tego względu, że termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 1 lipca 2015r. i najpóźniej w tym dniu cała należność główna wynikająca z kredytu stała się wymagalna. Nastąpiło to wprawdzie po wytoczeniu powództwa, lecz istniało w dacie orzekania, zgodnie zatem z art. 316 § 1 k.p.c. Sąd był zobowiązany uwzględnić ten fakt przy wyrokowaniu.

Powód w niniejszym postępowaniu dochodził kwoty 10.658,36 zł tytułem należności głównej tj. niespłaconego kapitału kredytu. Ponieważ jak wyżej wskazano, strona pozwana nie wykazała, aby ta część kapitału została spłacona, a w dacie orzekania należność z tego tytułu była już wymagalna, Sąd uwzględnił powództwo co do wskazanej kwoty w całości.

Przedmiotem roszczenia były również roszczenia z tytułu odsetek. Powód dochodził odsetek umownych od należności głównej tj. kwoty 10.658,36 zł za okres od 13 sierpnia 2014r. Odsetek tych dochodził w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP. Nadto powód zgłosił roszczenie w kwocie 364,42 zł z tytułu odsetek umownych naliczonych do dnia 12 sierpnia 2014r. Z treści wyciągu z ksiąg bankowych wynika, że kwota ta została naliczona od należności głównej w kwocie 10.658,36 zł za okres od 26 maja 2014r. do 12 sierpnia 2014r. Wyliczenie oparte na kalkulatorze odsetkowym dostępnym w internecie wykazuje, że odsetki w wysokości 16% za powyższy okres od wskazanej należności głównej wynoszą 364,42 zł. W istocie zatem przedmiotem powództwa, oprócz należności głównej było roszczenie uboczne z tytułu odsetek umownych od kwoty kapitału w wysokości 10.658,36 zł za okres od 26 maja 2014r. do dnia zapłaty.

Wysokość odsetek umownych wskazana w żądaniu nie budziła zastrzeżeń. Powód powołał się w tym zakresie na postanowienia umowy, a strona przeciwna nie podniosła żadnych zastrzeżeń co do wysokości odsetek od przeterminowanych należności. Sąd zastrzegł jedynie, iż wysokość odsetek nie może przekraczać odsetek maksymalnych za opóźnienie, zgodnie z treścią art. 481 § 2¹ i 2³ k.c. Przepisy te weszły w życie od dnia 1 stycznia 2016r. wobec czego zastrzeżenie co do górnej granicy odsetek umownych będzie skuteczne dopiero co do należności z tytułu odsetek wymagalnych od tego dnia.

W odniesieniu do daty początkowej naliczania odsetek umownych za brak terminowej spłaty, to żądanie powoda, aby odsetki te uwzględnić od kwoty 10.658,36 zł za okres od dnia 26 maja 2014r., należało ocenić w kontekście ustalenia, że nie doszło do wypowiedzenia warunków spłaty i kredyt winien być regulowany zgodnie z harmonogramem spłat (k. 135). Wobec tego należność z tytułu kapitału kredytu stawała się wymagalna w zakresie i zgodnie z terminami wskazanymi w harmonogramie. W dniu 1 maja 2014r. z całej kwoty kapitału nie była jeszcze wymagalna kwota 7.355,62 zł, a zatem wymagalna była należność w kwocie 3.302,74 zł (stanowiąca różnicę między całą kwotą niespłaconego wówczas kapitału a kwotą niewymagalną 10.658,36 zł – 7.355,62 zł). Od tej kwoty odsetki umowne za opóźnienie zostały zasądzone od dnia 26 maja 2014r. (początkowej daty naliczania odsetek objętej żądaniem pozwu). Z nadejściem kolejnych terminów spłaty wymagalne stawały się kolejne raty kredytu i odsetki umowne za opóźnienie

zostały zasądzone od poszczególnych rat od dnia następnego po dniu płatności poszczególnej raty. Termin końcowy naliczania odsetek od poszczególnych kwot to 1 lipca 2015r., w którym kapitał stał się wymagalny w całości. Po tej dacie pozwanych obciąża obowiązek zapłaty odsetek umownych za opóźnienie od całej kwoty niespłaconego kapitału tj. 10.658,36 zł.

Na etapie sporządzania uzasadnienia wyroku Sąd dostrzegł, iż rozstrzygnięcie dotyczące odsetek od poszczególnych rat obarczone jest błędem a to z tego względu, że obejmuje także zasądzenie odsetek za opóźnienie od odsetek umownych stanowiących element raty kredytu, czego powód nie objął żądaniem pozwu. W konsekwencji prawidłowe rozstrzygnięcie oparte na powyższych ustaleniach winno w zakresie punktu I tiret 2 do tiret 13 winno zawierać zasądzenie odsetek umownych od wskazanych rat kredytu pomniejszonych o kwotę stanowiącą ujęte w racie odsetki a zatem winno kształtować się następująco:

- od kwoty 494,33 zł od dnia 2 czerwca 2014r.
- od kwoty 500,80 zł od dnia 2 lipca 2014r.
- od kwoty 503,32 zł od dnia 2 sierpnia 2014r.
- od kwoty 507,87 zł od dnia 2 września 2014r.
- od kwoty 514,02 zł od dnia 2 października 2014r.
- od kwoty 517,10 zł od dnia 2 listopada 2014r.
- od kwoty 523,04 zł od dnia 2 grudnia 2014r.
- od kwoty 526,50 zł od dnia 2 stycznia 2015r.
- od kwoty 531,26 zł od dnia 2 lutego 2015r.
- od kwoty 538,46 zł od dnia 2 marca 2015r.
- od kwoty 540,93 zł od dnia 2 kwietnia 2015r.
- od kwoty 546,30 zł od dnia 2 maja 2015r.
- od kwoty 550,75 zł od dnia 2 czerwca 2015r.
- od kwoty 560,94 zł od dnia 2 lipca 2015r.

W pozostałym zakresie powództwo co do odsetek podlegało oddaleniu.

Mając na względzie, iż pozwany uległ w stosunku do żądania pozwu nieznacznie, jedynie częściowo w zakresie odsetek, na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd obciążył pozwanego w całości kosztami poniesionymi przez stronę powodową z związku z tym postępowaniem w postaci wynagrodzenia dla pełnomocnika procesowego w stawce minimalnej ustalonej od wartości przedmiotu sporu na kwotę 2400 zł. Uiszczenie opłaty skarbowej od pełnomocnictwa nie zostało przez powoda wykazane dlatego w tym zakresie brak było podstaw do obciążenia strony przeciwnej. Sąd w oparciu o art. 102 k.p.c. postanowił odstąpić od obciążenia pozwanej kosztami działania pełnomocnika powoda z tego względu, że wstąpienie zawodowego pełnomocnika do procesu po stronie powoda nastąpiło dopiero w związku z wniesieniem przez pozwanego sprzeciwu, zaś pozwana nie kwestionowała roszczenia co do zasady i wysokości i tylko z przyczyn proceduralnych, z uwagi na treść art. 505³⁶ § 1 k.p.c., była stroną dalszego postępowania. W tej sytuacji obciążenie jej kosztami, które powstały w wyniku działania drugiego pozwanego, naruszałoby zasadę słuszności. Oprócz powyższych kosztów powód poniósł również opłatę od pozwu w kwocie 138 zł. Wobec zasadności roszczeń co do zasady i w

przeważającej części co do wysokości, zasadnym było obciążenie solidarnie obu pozwanych obowiązkiem zwrotu na rzecz powoda tego wydatku, w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c.